

SKOVIR

LETO I. LJUBLJANA, DNE 30. JUNIJA 1928. ŠTEV. 12.

Izhaja vsako drugo soboto. — Stane četrtletno 15 Din itd. — Posamezna številka 3 Din.

Upravništvo in uredništvo: Ljubljana-Rožna dolina, Cesta II 18. — Ček. račun št. 10.995.

ZADNJE ČEŠNJE.

Predpasnik češenj sladkih poln imamo,
a kavalirju jih prav nič ne damo.

Za sad tako ne vnema mož se mlad,
od nas bi eno le pozóbal rad ...

Da ne bo prijatelju Mussoliniju zmanjkalo materiala za širjenje slave našega balkanizma, je Račić v Narodni skupščini ustrelil dva opozicijska poslanca...

Katrica pripoveduje

Snoč sm mela soj rojstn dan. Blo je prelpu. Cev dan sa mi kondoliral, zvečer pa sm priredla mejhn cerklus ala škamparé. Popil sma deset flaš bordavksa, napekla sm tud dost kakesa. Na zahtevo publikacije sm mogla na odr in sm krepirala ta prv dejajne iz Veselih žensk vincarskih od onga slaunga Vsakišpeharja; pol sm brala odlomk iz Nebeškega trgovca od tistga Špeharja. Špeharjev Omlet se m je zdev pretežak; tga mnejna je bla tud moja kuharca, k je — noterbene — zlo telisantna deklea. Zlo m je blo nevšečn in skor sm se čutla kompromirano v svoj nov telet, ku sm bla v njej vse prveč dekultivirana, clo deleč dol po hrbt. Blo je pa tud kej za vidt! Anžanirana je bla clo Fifi iz

cirkusa Bumfalo, tista, k pleše v trikotu. Sej jo poznate, to Fifi, nergična je ku kakšn mošk. Sploh se m zdi jejn trikot, de vse prveč kaže jejno velko nergijo. To ni nč komilfavte. Za drugič sm sklenila podat onga Angleža ta Tostga, ku je ta Rus Špehar use razučarov; je res pretežak za našo publikacijo. Av revojar!

Veljko.

Težavna zadeva.

«Če ga uslišim, bo mislil, da sem nedostojna ženska — če ga pa zavrnem, me bo imel za domišljavo smrklo...»

V Tivoliju.

«Zakaj si ne upate priti bližje, sramežljiva gospodična?»

«No, baš včeraj me je na tej klopi zalotil stražnik...»

RENDEZ-VOUS Z LASTNO ŽENO.

Dušan se je prebudil na zofi posebne sobe v restavraciji »Pri grozdu«. Svetel dan je bil, kakor je mogel sklepati po solncu, ki je sijalo skozi priprte oboknice v sobo.

«No, lahko bi me bili zbudili, mrcine, in vzeli s seboj.»

Stegnil je roko in pozvonil. Prišel je natakarakar.

«Koliko je ura?»

«Poldne, gospod.»

«Račun, prosim.»

«Vse plačano.»

«Potem mi dajte površnik!»

Dušan je nerodno stal in ni še mogel prav držati ravnotežja, ko ga je tlačil natakarakar v površnik. Mehanično je dal Dušan roko v žep. V njem je začutil zmečkan list papirja, ki ga je potegnil ven in čital:

«Pričakujem te jutri ob dveh popoldne v hotelu »Bela vrana« v sobi 27. Tako srečna sem...! Vprašaj pri vratarju za gospo Miro!»

«Jutri?» je pomislil Dušan. «Jutri, to je že danes!» Pomel si je oči in čital še enkrat lično pisavo na parfimiranem papirju. «Nikakor se ne morem spomniti, katera dama mi je dala sinoči rendez-vous.»

Poskušal je uganiti, kdo bi bila ta dama, ki ga vabi na sestanek, a brez uspeha. «Če jo hočem spoznati,» tako je sklenil, «mi ne preostane drugo, kakor da jo ob dveh poiščem.»

Poklical je zopet natakarakarja:

«Zajtrkoval bom, za tri četrt na dve pa mi naročite avto!»

«Točno ob dveh se je ustavil avtomobil pred »Belo vrano«. Dušan je bil použil krepek zajtrk in popil dva kozarca črnine. Bil je zopet popolnoma pri močeh. Ko je vprašal za gospo Miro, mu je dal vratar ključ za številko 27.

Vrata so se tiho odprla, kakor da vedo, kaj se spodobi, in Dušan je stopil v salon, kjer so bile spuščene zavese. Napravil je nekaj korakov po mehki preprogi in zagledal na kanapeju mlado gospo, ki je čitala, obrnjena s hrbtom proti njemu. Na sebi je imela le prav malo obleke, a ta je bila hudo okusna. Obrnila se je proti Dušanu in prebledela kot zid. Dušanu je padel klobuk iz roke.

Dama je bila njegova žena. Vstala je in minili sta dve strašni minuti.

«Zdaj mi bo brala levite», si je mislil Dušan in je skušal potolažiti ženo s ponižno vdanostjo.

«Oprosti, draga... Zasedovala si me in mi dala vtakniti v žep tale listič... Sicer pa bi bil moral spoznati pisavo... Oprosti!»

Dal je ženi list, ki ga je pogledala malo presenečeno in se v hipu znašla v položaju.

«Ničesar ti ne morem skriti, Dušan. Res, tako sem napravila... Zdaj vem, kaj mi je storiti. Navaden slepar si! Še so sodniki, ki naju bodo ločili...»

Jeza se ji je dobro podala. Nikdar še ni bila tako lepa. Dušan je to zapazil. Pokleknil je. Prosil in prosil je in v njem se je užgala strast.

Kako naj se tako ponižni prošnji žena ustavlja! Oprostila mu je. Še več! Napočila je ura, sladka kakor v medenih tednih...

«Pa imam le dražestno ženko», tako je razmišljal Dušan, ko sta šla iz hotela.

Šla sta peš domov. Prijetno jima je bilo in zaželela sta si, da bi bila pot brez konca, a žal, je brez konca le pot trpljenja, veselje pa kmalu mine...

Služkinja, ki je prišla odpirat vrata, je povedala, da je bil gospod Bratina že petnajstkrat tu in da je izpraševal po gospodu. Slednjič je pustil pismo. Dušan je čital:

DANAŠNJA ŽENA.

«Če si poštena, bi bila morala klicati na pomoč, ko je bil Mirko nasilen proti tebi!»

«Ah, od presenečenja v prvem hipu sploh nisem mogla govoriti...»

«No, in ko je presenečenje minilo?»

«Takrat... takrat pa... nisem več hotela kričati...»

«Dragi Dušan! Ti moraš imeti moj površnik, ker imam jaz tvojega. Natakar, to budalo, se je zmotil. Pošlji ga takoj! V žepu imam važne papirje, ki jih nujno potrebujem in ki jih v svoji diskretnosti gotovo ne boš čital. Tvoj Bratina.»

Dušan je prebledel. Stopil je k luči. Brez dvoma, imel je prijatelj površnik; rendez-vous torej ni veljaj njemu.

Hotel se je pridruživati, a si je premislil. Vzel je papir in napisal:

«Dragi Bratina! Oprosti, da sem pomotoma — mislil sem namreč, da listek velja meni — opravil rendez-vous z lepo damo kar jaz. Preživel sem z damo prav veselo uro in je dama z menoj zelo zadovoljna. Diskretnosti od Tebe ne zahtevam. Moji ženi, ki je v tem pogledu zelo širokogrudnih nazorov, lahko to zgodbo ob priliki poveš. Žal, te je prevaral Tvoj Dušan.»

Nato je Dušan zalepil pismo in ga s površnikom vred po služkinji poslal Bratini, zadovoljujoč se s tem, da bo Bratina pri čitanju njegovega pisma od presenečenja široko odpiral oči in po vrhu brčkone še usta...

Ivanovec.

ZORKA.

Trgovec Kljukar mož je bistrega duha, na Bled starikavo pusti ženico, a sam najame mlado si devico. In Zorka ni železnega srca!

Denarja Kljukar ko črepinj ima, a za denar bi še svetnica pala in ne samo posvetna Zorka zala. Rad Kljukar novce za ljubezen dá!

Kdor lahko, pa življenje ne bi vžil: šampanjec, avto, bari, v šumni židi... Ponoči se pri luči slabo vidi, da s starcem je deklíč ljubezen pil.

In dobro Zorkica ima srce: Ko starec kar ob mizi spi kraj nje, pod okno moje zleze Zora mlada. «Ej, moja kri, fantič, bi tebe rada!»

Vara ga.

Mož: «Gospod sodnik, ločiti se hočem od žene.»

Sodnik: «Zakaj?»

Mož: «Ker me vara.»

Sodnik: «Kako?»

Mož: «Zadnjič mi je obljubila, da bo kar skočila v Ljubljano, če bom hodil vsak večer kvartat v gostilno... No, pa svoje obljube ni izvršila...»

Valpurga: «Jejhata, gospa Agata, kako sem se ugriznila na jezik. Strašno me sedaj boli.»

Agata: «To bo že minilo.»

Valpurga: «Že res! A kaj bo, če sem bolna za steklino?»

V kopališču.

V Blejskem jezeru se v veliko ogorčenje ženskega sveta kopa mož v zelo strganih kopalnih hlačah. Neka dama se spravi nadenj in ga prične zmerjati: «Gospod, vi ste strašno nesramni! Kako si upate takšni v boljšo družbo!»

Mož molči in dama se obrne, da bi zapustila nesramnikovo bližino; kmalu pa se skrivaj ozre po možu, gleda in mrmra sama pri sebi: «In še žid je po vrhu...»

Krst.

Pri Dobrinovih so dobili sinka in je oče sklenil, naj se da otroku pri krstu slovansko ime Samo, poleg pa še France, ker pač zahtevajo cerkvena oblastva še kakšno krščansko ime.

Skrbni oče je dal babici, ki naj nese otroka h krstu, v roke listič z besedilom «Samo France», češ, naj se v krstno knjigo točno tako vpiše sinkovo ime.

Babica je vzela list, ga čitala in menila: «Zakaj, samo France? Saj vemo, da mu bo le France ime... Če pa že hočete ime France tako poudariti, naj se v krstni knjigi raje podčrta...»

NAŠIM PRIJATELJEM!

Z današnjo številko je zaključil »Skovir« drugo četrletje svojega življenja in prehaja v tretje. Vsi civilizirani narodi sveta so poplavljeni s humorističnim časopisjem, a Slovenci imamo **edino** »Skovirja«. Ne domišljujemo si, da smo morda že na višku, vendar smo, o čemer smo trdno prepričani, v veliki meri zadovoljevali svoje čitatelje.

Slovenci, ki smo v naši državi na najvišji stopnji civilizacije, moramo omogočiti življenje vsaj enemu humorističnemu listu! Naročajte se na »Skovirja« in redno poravnajte naročnino! Čim več bo naročnikov tem več bo imel list dohodkov in tem bolj bo napredoval tako glede slik kakor glede besedila!

Dober Slovenec se ne sme tresti za 15 dinarjev, kolikor znaša četrletna naročnina za »Skovirja«, nego jih mirno odšteje že zato, da podpira humorističen tist v domači besedi. **Ne smemo dopustiti sramote, da bi nam Srbi in Hrvati očitali, da Slovenci kljub svoji civilizaciji ne zmoremo niti enega humorističnega časopisa, ki niti ni tednik, nego samo štirnajstdnevnik.**

Zavedni Slovenci, agitirajte za domači humoristični list! Z naraščajočim številom naročnikov bo rasla tudi kvaliteta lista!

Naročniki, ki ste zaostali s plačilom naročnine, Vaša čast zahteva, da poravnate, kar ste dolžni! Ne dopustite si očitka, da skušate oslepariti mlad časopis, ki se še bori za svoj obstoj! Slovenci uživamo pri svojih bratih Srbih in Hrvatih sloves, da smo skrajni poštenjaki. Naj torej noben posameznik ne kvari tega slovesa niti pri plačevanju naročnine! Kar si naročil, plačaj, kakor moraš plačati vse, kar naročiš na pr. v trgovini!

Z današnjo številko smo priložili položnice vsem naročnikom. Kdo ima naročnino plačano že za naprej, naj položnico shrani za drugič ali pa naj jo da takemu znancu, ki se bo naročil na naš list.

Na delo za širjenje edinega domačega humorističnega časopisa!

Ni šala.

Ječar (jetniku): »Vaša žena vas je prišla obiskat.«

Jetnik: »Katera pa?«

Ječar (hud): »Ne šalite se z menoj!«

Jetnik: »Oprostite, gospod ječar, jaz sem vendar zaprt zaradi mnogoženstva...«

Kočljiva zadeva.

Potepin (skoči skozi okno v sobo): »Roke v zrak!«

Gospodična Emilija (skoči v sami srajci iz postelje): »Oprostite, gospod ropar, moram držati srajco, da ne pade raz mene...«

V kavarni.

Sedla sta v kavarni za mizo kapucinec in žid. Ko je prišel natakarkar, je dejal žid: Prinesite mi »kapucinca!«

Kapucinca je to ujezilo in je zato zahteval od natakarkarja, naj mu prinese »žida«.

»Ej,« je menil žid, »vi veste, da obstoja za manj belo kavo običajna označba »kapucinec«, a za »žida« doslej še nisem vedel. Kaka pa je razlika med »židom« in »kapuncem?«

»Žid« ima manj kože...»

SKRIVNOST.

Melhijor: »Čul sem, da si dobil krepkega sina. Kako je z zdravjem soproge?«

Aleš: »Tiho, tiho, žena ne sme o tem ničesar vedeti...«

ZGODBE KUCHARICE MICE.
Zavrtnjen kavalir si vzame življenje.

Mica, krasotic vseh krasotica,
kavalirja, brkastega strica,
kot škarnicelj prazen je pustila,

koj ko je Matica zapazila.
Stric z ljubavjo prišel je na kant,
ker Matic najlepši vseh je fant.

«Brki krivi zla so, jaz bedak!»
Brkasti ugiba siromak.
«Če pod nosom metle več ne bo,

name zopet vrgla bo oko.»
Hitro britev ostro v roke vzame,
metlo v hipu si pod nosom sname.

Mož, vesel, globoko si oddahne
in čez teden dni jo k Mici mahne.
Šopek cvetja velik v roki nosi,

zopet za ljubezen Mico prosi.
Mica pa Matica se drži,
dasi mah pod nosom mu brsti.

«Brki mojih srčnih bolečin
krivi niso; vse sedaj je hin!»
siromak obupan zdaj spozna,

srt in zlomljen se domov poda.
Tužno tam s police flašo sname
in življenje si z lizolom vzame.

Zastopniki treh vladnih strank dežele Jugoslavije prinašajo darila — Herodu.

Zdravnik pri mamici.

Obisk: «Ali je mamica doma?»

Hčerka: «Ne molte zno guvolt, kja zdlavnik pl nej in lovn tovcе pu mamnem tlebusk, kmende misl, de je bobn-cek...»

Najmodernejša reka v Evropi.

Miha: «Boltek, ali uganeš, katera je najmodernejša reka v Evropi?»

Boltek: «Tako kunšten pa res nisem.»

Miha: «Saj to je naša Ljubljana, ki teče po tračnicah. Če ne verjameš, pa poglej vanjo pri frančiškanskem mostu!» R.

To je drugo poglavje.

Mati: «Torej Kobilarjev Nace te je zapeljal, nesrečni otrok!... Pripravi ga do tega, da bo govoril z menoj!»

Hčerka: «Saj ne bo hotel...»

Mati: «No, potem mu pa reci, da bom jaz govorila z njim!» D.

Na vsak način hoče na letovišče.

Dama (pri odvetniku): «Gospod doktor, prosim vas za posredovanje, da bi me moj mož pustil na letovišče v Rogaško Slatino — sicer vas pooblašчам, da uvedete postopanje za ločitev zakona...»

*Oton Župančič,
prvak slovenskih pesnikov.*

*Rihard Jakopič,
prvak slovenskih slikarjev.*

Vukičevićeva vlada je najboljša ...

Gromovnik (modruje na političnem shodu): «... Kdor ne verjame, da tako sposobne vlade, kakor je Vukičevićeva, Jugoslavija še ni imela, ne zasluži drugega kakor brco v zadnji del telesa... Obstoje pa še tudi drugi dokazi za resničnost moje trditve...»

Medklic (ga prekine): «Na primer dokaz, ki je krepkejši od brce: streljanje na opozicijske poslance...»

Pri telefonu.

Sinko: «Mož, ki govori v telefon, pa neprestano kašlja.»

Mati: «Ali mi ne greš takoj proč od telefona, da se ne nalezeš...»

Na sodišču.

Sodnik: «Vi ste zmerjali gospoda Klavdovca z lažnivcem in lopovom. Ali mu niste rekli tudi tat?»

Obtoženec: «Na to sem pa popolnoma pozabil...»

BORBA ZA UGRABLJENO NEVESTO

Povest po zapiskih policijskega uradnika.

Dosedanja vsebina: Na Dunaju. Neznani zločinci so ugrabili mlado Zoro in njeno teto Katarino. Zorin ženin Janko je našel mrtvo Katarinino truplo na podstrešju hiše, kjer stanuje Zorin varuh Gerber z ženo, hčerko Frido in dvema sinovoma. Janko zasleduje zločince, opazuje Gerberjeve in spozna v hipnotizerju Ben Ailiju potepina lepega Frica. Mrtvo truplo Katarine so neznani postrežčki skrivaj neznanokam odnesli. V nočnem zabavišču opazi Janko Gerberjevo Frido v družbi z Ben Ailijem in še enim neznanim moškim. Vsi trije so mu v trenutku,

III.

Janko je hitro poravnal račun in zapustil lokal, da zasleduje družbico, ki mu je tako nenadoma ušla izpred oči. Vračal se je na slepo srečo po isti poti, po kateri je prej sledil Fridi in njenima spremljevalcema do zabavišča. Po kakšnih treh minutah hitre hoje je ugledal pred sabo vse tri v zelo čudnem položaju. Lepi Fric je držal Frido ne baš prijazno za roko, dočim je drugi moški, očitno razburjen, nekaj govoril in dajal poudarka svojim besedam z energičnimi gestami.

«Prepirajo se», si je dejal Janko in pospešil korake, da bi ujel kakšne besede. Čim je prišel bližje, je bila vsa družba zopet mirna in je s Frido v sredi na videz brezбриžno korakala dalje. Janko, ki je stopal za trojico v primerni razdalji, da ne bi vzbudil suma, da jih zasleduje, ni mogel ugotoviti na njihovih obrazih nikakega sledu o prepiru, ki se je nedvomno moral vršiti.

Čudno se mu je videlo, da je družba zavila namesto v smeri, kjer stanuje Frida, v neko ozko slabo razsvetljeno ulico. Pred nizko staro hišo so se ustavili. Sedaj je videl Janko popolnoma razločno, da se je ponovil isti prizor kakor prej. Kakor dva roparja sta navalila čudna kavalirja na Frido, ki se je začela

braniti, vendar ni dala od sebe nikakega glasu, čeprav bi lahko klicala na pomoč.

Janko je stal pred novo zagonetko, kakršnih je doživel po ugrabljenju Zore že celo vrsto, a ni mnogo razmišljal o tem, nego je glasno začel klicati stražnika, da prepreči bogvekakšen nov zločin.

Lepi Fric se je sunkoma obrnil, potegnil iz žepa samokres in ustrelil v smeri, od koder je slišal Jankove glasove. Janko je čul tanek pisk krogle, ki se je odbila od zidu, ter se hitro skril za ogel bližnje hiše. Medtem je prihitel stražnik in ko sta Janko ter stražnik hotela najti sumljivo družbo, ni bilo o njej nobenega sledu več.

Ali je Frida prostovoljno bežala z moškima? Ali pa sta jo moška morda s silo vlekla s seboj? Kaj sta hotela od nje? Zakaj ni klicala na pomoč? Ta vprašanja so mučila njegove misli, ko je brez cilja korakal po mestu, utverjen, da se je lotil zelo trdega oreha in da bo imel še mnogo dela, preden bo razkrinkal pretkane zločince — če jih bo sploh mogel razkrinkati in rešiti nesrečno Zoro. Kam so zločinci zavlekli truplo umorjene dobrodušne tete Katarine, ga spričo tako kočljive situacije in spričo potrebe hitrega dela ni smelo več zanimati.

Končno pa še ni imel v rokah niti enega zanesljivega dokaza, da je na pravi sledi. «Želja po čimprejšnji rešitvi uboge Zore mi lahko vzbuja domneve, ki so brez podlage», je razmišljal Janko in krenil v bližnjo kavarno, kjer je raztresen brskal po časopisju in študiral razmotrivanja o skrivnostnih zločinih zadnjih dni. Oči so mu zablodile tudi med dnevno kroniko, kakor da iščejo tam ključa za rešitev zločinske uganke. Pozornost mu je vzbudila notica, da je Matilda Krennova, hči bogatega trgovca, neznano kam izginila. Na koncu je imela notica pripombo, da so mladenko naj-

zadnje videli v spremstvu — Ben Ailija, ki je v zadnjem času priredil več hipnotičnih večerov po raznih krajih mestne periferije.

S sklepom, da bo naslednje jutro posetil Krenново obitelji, je Janko zapustil kavarno in še dolgo v noč taval zamišljen po mestu.

*

Lepi Fric se je sunkoma obrnil, potegnil iz žepa samokres in ustrelil...

Drugega dne je Janko, ves nestrpen, že zgodaj zjutraj zvonil pri Krennovih. Javil se je s svojim celim imenom dr. Janko Rojan, policijski uradnik, ter želel govoriti s hišnim gospodarjem v zelo nujni zadevi. Trгоvec Krenn se je kmalu prikazal, začuden in radoveden, kaj išče v tako zgodnjih urah pri njem policijski nameščenec. Janko mu je kratko obrazložil, da bi rad od njega izvedel nekatere podrobnosti, kako je izginila njegova hčerka, češ, da je morda že na sledi zločincem, ki so jo odvedli.

Po Jankovi želji, naj njunemu razgovoru ne prisostvujejo ostali domači, sta se oba podala v Krennov kabinet, kjer si je Janko dal od Krenna še obljubo, da bo spričo pretkanosti zločinske družbe ostal ves razgovor popolnoma tajen. Janko je z njegovega poštenega, nekoliko zaskrbljenega obraza razbral, da sme Krennu v polni meri zaupati.

Krenn, kateremu so Jankove odločne besede, da bo mogoče najti njegovo hčerko, nekoliko razjasnile obraz, je začel na dolgo in široko pripovedovati,

kako se je njegova ljubimka seznanila z Ben Ailijem, ga povabila na dom ter se dala od njega hipnotizirati s posthipnotičnimi sugestijami. Tako n. pr. ji je dejal Ben Aili, da bo naslednjega dne ob 4. uri popoldne nenadoma pritekla k očetu v trgovino ter se mu bo čudila, češ, zakaj se je dal zeleno pobarvati. Vse to se je v resnici tako zgodilo, vendar ni Matilda

potem, ko posthipnotična sugestija ni več učinkovala, vedela o vsem tem ničesar. Dalje je hipnotizer tudi rekel, da se bo z njim sestala pri cerkvi sv. Štefana.

«Veste, naša zaupljivost nam je ugrabila hčerko», si je očital nesrečni oče. Sicer ne vemo, ali ima pri tej nesreči Ben Aili svoje prste vmes, vendar mi vsi sumimo, da ji je takrat — na sestanku pri cerkvi sv. Štefana — moral nekaj sugerirati. Nihče od moje družine ni temu igrakkanju, za kar smo smotrali Ben Ailijevo početje, posvečal večjo pozornost. Zlasti se ni nihče brigal za čas, ki ga je Ben Aili označil za sestanek z Matildo...»

«Ali je vaša hčerka kmalu potem izginila?» je vprašal Janko.

«Pred nekaj dnevi. To se pravi: tri dni po usodnem večeru. Bilo je dne 20. maja...»

«Ta datum je važen podatek za mene», je menil Janko, ki je ugotovil, da je Matilda izginila en dan pred ugrabljenjem Zore in tete Katarine.

«Matilda je pošteno in dobro dekle. Zato se vse v meni upira misli, da se je podala trgovcem z dekleti — tudi s posthipnotičnimi sugestijami ne! Poštenost se ne da začarati!» je izjavljal Krenn.

«Navadno medij ne stori tega, kar se upira njegovi vesti, toda hipnotizerji Ben Ailijevega kova znajo uporabljati trike, ki jim pomagajo do cilja», je odgovarjal Janko. «Ben Aili je pretkan apaš, ki ima že mnogo grehov na grbi — tudi zavažanje deklet v javne hiše. To si že menda mislite, da Ben Aili ni pravo hipnotizerjevo ime?»

«Seveda.»

«Vaši podatki, gospod Krenn, so zame velike vrednosti in mi samo pritrjujejo, da so moje kombinacije točne... Jaz ne nastopam pri vas toliko v svojstvu policijskega uradnika kolikor na svojo pest, ker mi je Ben Aili ugrabil nevesto... Sicer pa ste o tem zločinskem dogodku gotovo že brali v časopisju... Oba skrivnostna dogodka sta si zelo podobna... Svetoval bi vam, odnosno zahtevam od vas, da v časopisje ne pošljete nobene notice več, sicer bodo postali zločinci do skrajnosti previdni in jim mi žrtev ne bomo mogli pravočasno strgati iz rok...»

Krenn je od začudenja široko odprl oči. «Takšna je ta zadeva...» je menil. «Gospod doktor, jaz sem vam na razpolago z vsem premoženjem, samo da izsledite zločince in rešite mojo Matildo.»

«Nekaj denarnih sredstev je potrebno,» je nadaljeval Janko, «in morda celo nekaj podjetnih mož — ne glede na policijo, katero sproti obveščam o svojih dožnanih in ki s svoje strani tudi vrši poizvedovanja in preiskavo... Veste pa, da je delo policije mehanično in hrupno ter zaradi tega kaj rado brezuspešno... Moje pripovedovanje so na policiji označili, žal, za interesantne dektetivske pripovedke...»

«Na razpolago vam dam denarja in, ako potrebujete mož, vam bosta na uslugo moj sin Bruno in morda moj oddaljeni sorodnik Humer, oba sportnika in odločna mladeniča. Humer, veste, dvori moji hčerki... Obljubil sem mu že njeno roko, če mi nesrečnico zopet privede na-

zaj... Prosil bi vas, gospod doktor, če bi se hoteli zvečer zopet potruditi k nam. Z vašim dovoljenjem bom seznanil z vašo akcijo tudi svojega sina in Humra. Potem se lahko dogovorite o nadaljnjem delu... Zelo sem vam hvaležen za nado, ki ste jo zbudili v meni...»

Janko se je poslovil z obljubo, da bo zvečer ob osmih zopet pri njem, ter je šel sedaj podnevi iskat tisto mračno ulico in nizko hišo, izza katere je sinoči sreljal nanj Ben Aili. «V tisti hiši, ali morda eno ali dve poslopji naprej bo zločinski skrivališče in ječa nesrečnih deklet,» je kombiniral Janko, «sicer družba sinoči ne bi zavila tjakaj in tudi lepi Fric-Ben Aili ne bi nastopal tako odločno.»

Ulico in hišo je Janko kmalu našel. Izmisli si je ime urarja Kohna ter povpraševal po njem pri hišnih strankah, ki seveda niso vedele ničesar o Kohnu in tudi niso mogle dati podatkov, kje bi stanoval. S to zvijačo je Janko spoznal posamezne člane hišnih strank. Opazil ni nikjer ničesar sumljivega in dobil je utis, da v hiši stanujejo sami poštene obrtniki in delavci.

Več Janko ni mogel storiti. Preiskave v hiši ni mogel začeti; tudi ni imel — vsaj navidez ne — povoda za to, da bi nagnal policijo na hišne stranke ter jih razburjal. «Sicer pa bi policija več pokvarila, kakor napravila koristi. Zločinski zavajalci se gotovo ne dajo tako zlahka ugnati v kozji rog in so morda zaradi včerjšnjega incidenta že prenesli svoje gnezdo drugam.»

Zunaj si je Janko ulico malo ogledal. Bila je prilično dolga ozka ulica z manjšimi poslopji; štela je tri do štiri trgovnice, malo kavarno in več obrtniških delavnic; na svojem koncu je bila brez izhoda in se je križala nekako v sredi s precej enako ozko ulico. «Tu na križišču bi lahko nočoj postavil na prežo mladega Krenna in Humra, sam pa bi ostal pri glavnem vhodu v ulico. Z vseh strani se precej dobro vidi do skrivnostne hiše in bližnjih sumljivih poslopj.»

Tako je delal Janko načrte, ko se je podajal h kosilu. Bil je zaradi neprestane živčne napetosti silno zmučen. Začutil je, da tako ne more dolgo zdržati, in je zato

sklenil, da bo šel po kosilu počivat prav do večera.

*

V Krennovi duši je po razgovoru z Jankom zasijalo vroče solnce upanja, da bo kmalu zopet videl ljubljeno hčerko zdravo in veselo. Po Jankovem odhodu je poklical k sebi sina Bruna in poslal po Viktorja Humra. Ko sta bila oba krepka mladeniča pri njem v kabinetu, jima je obrazložil vse, kar je slišal prej od Janka, ter jima razvijal Jankov načrt za rešitev ugrabljenih deklic, pri čemer bosta morala najbrž pomagati tudi Bruno in Viktor.

Zvečer so bili zopet vsi trije zbrani v kabinetu ter nestrpnostno čakali na prihod dr. Janka Rojana, ki je prispel z malo zakesnitvijo. Vsi trije so obstopili Janka kakor učenci svojega učitelja. Niti predstavi se niso drug drugemu, tako je vse skupaj zavzemala želja po čimprejšnji rešitvi ljubljenih bitij. Odločnost, ki je odsevala z obrazov obeh mladih sportnikov, je dajala Janku upanje, da bo pri svoji akciji lahko s pridom uporabil njuno pomoč, ki bo prav gotovo potrebna.

Konferenca, na kateri so se pretresali vsi mogoči načrti in vse možnosti, kam lahko zločinci zavedejo ugrabljeni mladenki, ako jih ne bo mogoče že prej strgati iz zločinskih krempljev, je trajala nad eno uro in je sklenila, da so Janko, Bruno in Viktor pripravljeni izvesti borbo do konca — tako ali tako, četudi bo morda treba loviti zločince v inozemstvu. Sklenili so tudi, da se bosta Bruno in Viktor ravnala točno po Jankovih navodilih in da ne bosta ničesar storila na lastno pest, ker bi samovoljen čin enega ali drugega lahko pokvaril ves reševalni načrt.

Čim se je končal razgovor, je Janko vzel s seboj Bruna in Viktorja na prežo v ulico s skrivnostno nizko hišo.

«Nedvomno je v tisti ulici ječa obeh in morda še več drugih deklet», je s precej sigurnim poudarkom menil Janko.

«Kaj mislite, gospod doktor, da ima Ben Ailijeva družba tam še več deklet?» je vprašal Viktor.

«Skoro gotovo! Vsa ta dekleta morajo biti prav mlada in čedna, sicer se pretkanec lepi Fric ne bi podajal v tako ne-

varnost in ne bi na tako drzen način lovil svojih žrtev. To se pravi: on dela za lep zaslužek in zato tudi več riskira.»

«Kam pa misli zavesti dekleta?»

«V Solun,» je odgovoril Janko v največje začudenje svojih spremljevalcev.

«Kako pa to veste?» sta vprašala Bruno in Viktor oba naenkrat.

«Vama, ki sta se izjavila pripravljena na vse napore naše reševalne akcije, seveda, ne smem ničesar prikriti. To dejstvo sem razbral iz črk, ki jih je v naglici začrtala v zid moja nevesta, ko so jo ugrabili zločinci. Kako je odkrila načrt zločincev, je za enkrat tudi za mene uganka.»

Prišedši do cilja je Janko postavil Bruna in Viktorja na križišče ulic: «Sedaj pa potrpežljivost in mir! Upam, da nam zločinci še niso ušli. Za ta primer sem ukrenil vse potrebno pri stražnikih, ki imajo tu svoj rajon. Ako opazita kakšno sumljivo družbo ali pa kak sumljiv voz, odnosno avto, takoj pokličita na pomoč stražo. Pazita posebno tudi na številko avtomobila in glejta, da ne bosta vzbujala pozornosti! Klobuka na čelo, držita se malo krivo! Tako!»

Nato je še Janko zavzel svojo pozicijo in vsi trije zarotniki proti zločincem so čakali na oni dogodek, ki naj prinese rešitev Zori in Matildi.

Ure so minevale v nestrpnosti vseh treh, a nihče ni opazil ničesar, kar bi vzbudilo njihovo pozornost. Ulica, ki tudi podnevi ni zelo prometna, je ponoči skoro popolnoma izumrla. Le tu in tam je prikolovratil kak zapozneli gost vanjo in izginil nesigurnih korakov v eno ali drugo poslopje.

Ko se je zdaniло, so se vsi trije zopet sešli. Ulica je nekoliko oživela, uslužbenci pekarn so prenašali kruh, edina mala kavarna v ulici se je odprla in zavzniki so se podali vanjo, da se po hladni noči malo ogrejejo in okrepčajo.

«Ali vam je morda znano, kdo je lastnik one nizke hiše kmalu pri vходу v ulico? Zdravstveno oblastvo bi moralo tako nehygienično barako podreti», je vprašal Janko s hlinjenim ogorčenjem staro ženico ob blagajni, očitvidno lastnico kavarnice.

«Žal, mladi gospod... Vem samo, da niso vsi njeni prebivalci prav čistih rok...

Ej, sem že preveč povedala...» Ženica je umolknila in je nadaljnja vprašanja gotovo nalašč preslišala.

*

Že četrto noč so mladi zavezniki stali na preži, izmučeni in zaspani, čeprav so podnevi počivali. Janko je med tem bil večkrat na policiji, ki jo je obvestil o vseh svojih novih dognanjih, se informiral o uspehih policijske preiskave, ki so pa bili, žal, prav mali, ter je obenem dosegel, da je policija posvečala večjo pozornost Gerberjevemu domovanju in skrivnostni hiši, ob kateri so stražili tudi vsi trije zavezniki.

Četrta noč skrajne živčne napetosti je minevala. Na vzhodu se je polagoma začelo daniti, ko so se nenadoma odprla dvoriščna vrata ob tajni hišici — na ta

vrata ni nihče pazil — in na ulico je pridrdral obsežen zakrit avto. Skozi steklo se je videlo v notranjost le toliko, da sedi v avtu velika družba — kakšnega spola, se ni dalo ugotoviti. Pozornost je vzbujalo to, da je bila vsa družba v avtu neobičajno mirna in tiha.

Prvi je bil na licu mesta Viktor, ki je v razburjenosti sploh pozabil pogledati na številko avta, temveč je takoj začel klicati stražnika. Ko so tekli proti avtomobilu stražnik, Janko in Bruno s samokresi v rokah, je neznan možak poleg šoferja ustrelil dvakrat proti Viktorju, nakar je avto z blazno brzino stekel po križni ulici.

Viktor je stal bleđ sredi ulice in mehanično vrtel v roki prestreljeni klobuk.

(Dalje).

IZ PISANEGA ŽIVLJENJA.

Vse mine. Tudi polnjenje časopisnih kolon z gospodarskimi krizami. Kljub temu pa kriza obstoja še dalje; le navedili smo je in zdaj manj boli. Kdor imaš denar in hočeš začeti kakšno podjetje, pojdi v nedeljo v Tivoli in na veseličnem prostoru Ljubljanskega velesejma bi te tudi ne smelo manjkati. Moraš se učiti iz živega življenja, ne iz papirja, kajti tako ne boš začel industrije sukna, platna, čevljev..., nego si boš kupil ringelšpil, ali boš zgradil fabriko pojacov, piščaljk in podobnega, ali pa si boš kupil vinograde. Sicer se o vinogradniški krizi tudi mnogo bere, kar pa ne drži popolnoma, ker Slovenci to krizo vsako leto sproti rešimo...

*

Rusi so narod, Slovenci pa narodič. Rusi so vztrajni in borbeni, mi obstajamo vedno na sredi poti. Rusi sebe ne hvalijo in si nič ne domišljujejo, Slovenci pa smo hudo uštimani na megalomanično struno. Videl sem človeka, ki je pravil, da je novinar. Ne poznam njegovega imena in ne vem, če je res novinarstvo njegov poklic. Jamral je, da je brez služka, a jaz sem ga mnogokrat videl — vedno pri kozarcu. Strašno je rad zmerjal koga s smrkavci, češ: «Toliko zaslug imam, pa mi tisti smrkavci krađejo služek.»

Pa se je oglasil neki «smrkavec»: «Mi smrkavci smo sklenili, da bomo zaradi tebe kar vsi šli poginit.»

Mož je megaloman in gotovo ni razumel zafrkacije. Domišljuje si — ker je pač mal Slovenec — da je napravil že gorostasne stvari. Zasluge že ima mož — največ zase.

Kdor je kaj napravil, molči...

*

Ko je v Narodni skupščini ustrelil bivši hajduk Račić opozicijska poslanca Pavla Radića in dr. Basarička, se je pokazalo, da Jugoslavija vendarle še ni prišla z Balkana v Evropo. Tudi še ne bo kmalu prišla.

V Ljubljani se je vzela ta tragedija na znanje predvsem kot velika senzacija. Videl sem mladeniče, ki so se igrali «streljanje Puniše Račića v opozicijo.» Torej tudi tu na severu se že balkaniziramo...

Zoban.

Po okoliščinah.

«Res, prav luštna punčka si, Mira», je dejal uradnik Marko in krepko cmoknil strojepisko na njena rdeča usteca.

Mira, kateri je cmok očividno prijal, se je malo nasmehnila ter dejala s hlinjeno jezo: «Naj bo! Če bi pa v tistem hipu stopil v pisarno ravnatelj, bi vam dala pošteno zaušnico...»

Skrivnosten lepak.

Janez bere velik lepak, na katerem je ti-skano: «Benzit Nadmilo z dubl-efektom.»

«Kdo je le ta gospod s tako čudnim ime-nom?» vpraša Janez mimoidočega Ljubljan-čana. «Tam v Miklovi Zali sem že bral razna nekrščanska imena, takšnih pa še vendarle ne... Ali je ta gospod morda kak nov Brdavs?»

«Nič hudega, nič hudega, prijatelj», tolaži Ljubljančan Janeza. «Veste, to je napisano v nadslovenski šprahi in pomeni: Mož, ki je sestavil ta lepak, jih zasluži dvajset na zad-nji del telesa...»

Neizprosna.

Čestilec: Odprite mi vrata, gospodična Mira!»

Mira (se slači v zaklenjeni sobi): «Nikakor ne morem...»

Čestilec: «Tako rad bi Vas zopet enkrat videl.»

Mira: «Še ne morem odpreti... Če pa že želite tako hitro videti mene, glejte skozi ključavnico!»

Smola.

«Nikoli še nisem imel v življenju sreče!»

«Kaj se vam pa je zopet pripetilo?»

«Pomislite! Hčerko, ki igra glasovir, boli grlo, drugo pa, ki je pevka, boli roka.»

Bahač.

«Gospod Grabež, ali boste posetili v Rimu tudi galerijo?»

«Kaj vam pa pade v glavo! Že 10 let hodim samo v lože.»

SLOVENIA-TRANSPORT

Miklošičeva cesta 36, Ljubljana. Tel. 2718.

Špedicija, mednarodni transporti, ocari-njanja, prevoz, selitve.

Nizke cene!

Nizke cene!

Čitajte in naročajte

„POSREDOVALCA“

list za trgovske in zasebnokupčijske ponudbe, realitetni promet, licitacije in dobave.

Naročnina Din 20.— za celo leto.

Izhaja mesečno. Razpošilja se vsem gostil-nam, restavracijam in kavarnam brezplačno.

Inseriranje v «Posredovalcu» je najuspešnejše. Uprava lista «Posredo-valec», Ljubljana, Sv. Petra cesta 18.

KRIŽANKA «KOPALKI».

Vodoravno: 1 se rada zapiči, 3 po smrti več ne pomaga, 5 moško ime, 7 otok v Jadranskem morju, 8 označba turškega veljaka, 10 sportna panoga, 12 rusko žensko ime. — Navpično: 1 pridevnik, ki nam pove, kakšen je na primer kubični kvadrat, 2 kraj v južni Dalmaciji, 3 srbsko moško ime, 4 ptica, 6 osebni zaimek, 9 četrti sklon oseb-nega zaimka, 11 števnik.

Rešitev križanke «Baletka»:

Vodoravno: 1 rt, 3 sir, 4 mi, 5 Vis, 7 oka, 9 ban, 12 lim, 14 pa, 16 da, 17 atom, 19 en, 20 sako. — Navpično: 1 Rim, 2 trik, 5 val, 6 in, 8 ko, 10 bi, 11 mama, 12 las, 13 mak, 14 po, 15 že, 18 to.

Ljubljančanom in tujcem priporočamo

kavarno „Evropo“

Vogal Dunajske
in Gosposvetske ceste

PRI KOPANJU.

«Darinka, Vi ste v tem kostumu krasni in zapeljivi kakor sam nebeški angel.»
«Slab kristjan ste, Zoran, ker še ne veste, da angel sploh ne sme biti za-
peljiv...»

Izdaja konzorcij «Skovirja» v Ljubljani (predstavnica Marija Križaj-Omladič v Rožni dolini. — Urejuje
Milko Bambič v Ljubljani. — Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).